

Слава Славчева

ТАЙНИТЕ НА СТАРИЯ АРХИВ

СЛАВА СЛАВЧЕВА

2018 г.

ПРОЛОГ

На една от рампите на товарната гара на Истанбул цял следобед пристигаха каруци, натоварени с издути чували от зебло. Няколко яки носачи ги разтоварваха и ги прехвърляха в четири товарни вагона със знак „БДЖ” върху тях, разположени на близкия коловоз. Наоколо се навъртаха любопитни момчета, които искаха да разберат какво товарят и дали е ценно, но като надзърнаха в няколко чувала, загубиха интерес и поеха към следващата рампа. Носачите ги погледнаха накриво и си казаха, че този път няма да има плячка за грабене. Отнякъде в настъпващия мрак се появи прилично облечен господин с бастун и започна да проверява колко са напълнени вагоните като побутваше внимателно чувалите с бастуна си. Появи се и един железничар с българска униформа и двамата си размениха няколко думи. След малко дойдоха и турски железничар и митничар, за да направят проверка и да заверят документите. Щом митническата проверка приключи българският железничар започна да затваря вратите на вагоните и да ги пломбира. След малко се чу свирката на локомотива, който се обви в облаци пара и като направи няколко маневри изпухтя и потегли влаковата композиция на северозапад под зоркия поглед на мъжа с бастуна.

ГЛАВА ПЪРВА

Началникът на Разузнавателна секция към Оперативното отделение на Щаба¹ – полковник Маринов вдигна глава след отчетливото почукване на вратата, характерно за секретаря му, който влезе забързан като носеше лист в ръка и започна да говори още от вратата:

- Господин полковник, спешна депеша от от военното ни аташе с информация от нашия резидент в Истанбул! Това е разшифровката й...

Полковникът бързо издърпа листа от ръката му и зачете:

„Турското правителство е обявило търг за продажба като стара хартия на архива на османската финансовата служба, съхраняван в мазетата на „Света София”. Двеста бали много ценни документи на Османската империя. Началната сума не е голяма – 3

---

¹ С Указ № 190 от 31 декември 1907 г. Информационното бюро се преобразува в Разузнавателна секция към Оперативното отделение на Щаба на армията, на която се подчинява апаратът на военните аташета. Указът влиза в сила на 12.01.1908 г. нов стил. Тази дата е обявена с министерска заповед № ОХ-49 от 11.02.1997 г. за официален празник на българското военно разузнаване - https://bg.wikipedia.org/wiki/Служба_„Военна_информация“.

Слава Славчева

гроша и 1 пара за ока² и аз мога да участвам като подставено лице. От легацията също са уведомили Външно министерство. Чакам указания!

Картал”

Полковникът се обърна към секретаря:

- Свържи ме с министъра!

След час министърът на войната и полковник Маринов разговаряха в облицования с красива дъбова ламперия кабинет на министъра.

- Хорозов, това което ми докладва е отлична възможност за нас да се сдобием на смешна цена с историята на империята³. Какво ли има там?⁴ – каза сякаш на себе си министъра и после продължи:

- Веднага ще се обадя на външния министър, който сигурно вече е информиран, за да докладваме заедно на министър-председателя за отпускане на средства. Нямаме време за губене! Щом имам отговор ще те повикам, за да започнете подготовката на операцията.

Излизайки от кабинета на министъра полковник Маринов беше в приповдигнато настроение от мисълта за предстоящите събития и неволно посена към мустака си и засука края му нагоре.

ГЛАВА ВТОРА

В наши дни

Миризмата на рози изпълваше въздуха на малкото градче и приятно галеше обонянието. Шефът на Агенцията Димитър Канев стоеше на терасата в ранното утро и виждаше как неговите съседи тръгваха към гюловите градини още по тъмно и си спомни как като малък баба му го беше завела да помагат на брането на рози на нейна роднина. Още помнеше как бодлите на розовите храсти драскаха меката му детска кожа

---

² Ока е турска мярка, употребявана и за тежина, равна е на 1200 г.

³ Виж <http://www.desant.net/show-news/35309> - В България по погрешка са изпратени 2 милиона документи от османския период, които се оказали в прекрасен вид.

⁴ Виж <http://www.chitatel.net/forum/topic/2595-истанбулският-архив-65-години-проучвания/> - По-разпространено е мнението, че става въпрос за три вагона, или около 200 бали документи. Други обаче разказват, че всъщност вагоните били 4, но единият е върнат (според някои дори още на границата), след като в Турция се разбрало, че "старата хартия", купена на истанбулското тържище, всъщност са ценни свидетелства за миналото.

Част от платените по 3 гроша и 1 пара за оката документи обаче действително изгарят в пещите на хартиените фабрики. Как българското правителство е разбрало какво точно е попаднало в страната и колко голяма е ценността на материалите също граничи с мистерията.

и как миризмата на рози изпълваше цялото му същество. Стопанинът на гюла го беше качил върху чувалите от зебло с набран цвят, натоварени върху каруца и го заведе в розоварната, където предаваха розите. Като видя как малкото момче наднича с любопитство над улея, по който чувалите се спускаха към помещението с казаните той му каза:

- Ела, Митко! Ще ти покажа розоварната...

Работниците в розоварната познаваха стопанина на гюла и го пуснаха да влезе, а по едно време се появи и бригадирът, който започна да обяснява на момчето как розовият цвят се слага в казана да заври. Хвана за ръка детето и по едни стълби го заведе в намиращата се по-долу голяма зала с цяла стена от стъклени тръбички, през които минаваше розовата вода, за да се превърне в малки капчици розово масло, за което всички знаеха, че е ценно, колкото златото. Митко застана омагьосан пред стената от тръбички и не можеше да откъсне очи. Мъжете се събраха около него и с лека усмивка в очите се радваха на естествената му детска реакция. Оставиха го да погледа и накрая бригадирът му даде едно памуче с капка розово масло, което той и до ден днешен пазеше в гардероба си, а то все още миришеше вълшебно...

Първите слънчеви лъчи пробляснаха и извадиха Канев от спомена за посещение му в розоварната фабрика. Спомни си, че като порасна баща му му разказа, че фабриката е построена в началото петдесетте години по проект на френски архитекти на склона на хълм край реката на мястото на стара розоварна. Производственият цикъл беше така организиран, че да не се използват никакви подежни техники, а само улеи, изградени по естествения наклон на хълма...

Канев облече якето си и излезе да се разходи в боровата гора над градчето, където на върха на хълм беше изграден малък параклис. Тишината на гората му помагаше да мисли спокойно и да взима важни за него решения. До скоро историята с тайните проекти на Райха беше превзела напълно живота му и сега усещаше лека празнина, макар че знаеше, че все някога тази история щеше продължи по един или друг начин...

∞

Телефонът завибрира в джоба на сакото му и когато Канев видя името на Евгения Нотева на екрана си каза, че сигурно ще стане интересно, защото тя никога не се обаждаше без важен повод.

- Здравейте, г-жо Нотева!

- Здравейте, г-н Канев! Трябва да Ви видя.

- Днес вечерта ще мина да Ви взема от мястото на булеварда, където Ви оставям обикновено. Удобно ли Ви е?

- Да. Ще бъда там.

В осем вечерта Нотева се качи в колата на Канев и той подкара по вечерните софийски улици. Спря джипа пред едно малко тихо ресторантче и двамата с Евгения се настаниха на масата в ъгъла на градината. Поръчаха лека вечеря и докато я донесат Канев попита:

- Е, за какво става въпрос?

- От музея ме помолиха да им помогна с обработката на документи на стария Османски архив⁵, които още не са разчетени и се съхраняват в стари училища в Родопите. Както винаги на музеите не им достигат хора. След няколко дни заедно с други колеги от Националната библиотека отиваме там за седмица, за да преценим кои от тях се нуждаят от спешна консервация, а и за да направим първоначална дезинфекция. С нас ще бъдат и двама колеги арабисти, които ще преглеждат най-старите документи, които са написани на арабски и персийски език. Единият ми показва една много стара книга от вече обработения архив в София и каза, че тя е сборник с рецепти за лечение на най-различни болести, които са превод от стара тракийска книга. Това много ме учуди, защото не очаквах в архиви, в които се съхраняват административни актове да има и лечебни книги. Колегата ми обясни, че в този архив са се съхранявали и постиженията от различни научни области, а в това число и от медицината. После той ми разказа, че на други места в окултната немска литература се споменавало за стари книги с рецепти за удължаване на живота, известни на древните атланти и на траките като техни наследници. Твърдяло се, че тези тези рецепти са били пазени в тайна от богомилите, които са ги предали на своите френски наследници - катарите и чрез тях те са стигнали чак до Нострадамус. И накрая колегата спомена, че окултните специалисти от Аненербе, които са посетили България през тридесетте години на миналия век най-вероятно са търсели и следи от стари книги с тракийски рецепти за удължаване на живота и предсказване на бъдещето...

Канев изслуша Евгения внимателно без да дава вид, че е чувал вече многократно за този пробив на българското разузнаване през тридесетте години и накрая каза:

- Да, така си и мислех, че тази история с проектите на третия Райх не е свършила... А за този Османски архив се носят легенди как е попаднал у нас в началото на тридесетте години на миналия век с няколко товарни вагона...

- Да, и колегите ми за това говореха често и благославяха тези известни и неизвестни хора, които са успели да закупят на търг обявения за стара хартия архив на Османската империя. Представям си турците колко ли съжеляват за това, че той е в наши ръце...

---

⁵ Третият по големина в света османски архив се съхранява в Народната библиотека в София. Другите два са в Истанбул и Кайро - <https://bulgarianhistory.org/tretiat-po-golemina-osmanski-arhiv/>

- Доколкото разбирам работата по него продължава, така ли?

- Да, така е...

Канев замълча и после каза:

- Ще се опитам още утре да включа в групата ви и двамата наши криминолози като външни сътрудници, за да видим какво има все пак в този Османски архив, а и за тях ще бъде интересно. Щом се върнете ще съберем екипа в старата вила, за да ни разкажете какво сте видяли там.

- Мисля, че това е много добра идея! Ще Ви държа в течение – каза Нотева, вътрешно зарадвана, че с нея ще дойдат хора от екипа на Канев, с които тя беше работила много добре при обработката на архива със стари немски документи, намерен в старата вила⁶.

ГЛАВА ТРЕТА

Под струпаните дъждовни облаци колата се изкачи по стръмната улица да върха на хълма, където сред борова гора белееше двуетажна облицована с камък сграда на почивната база. Балконите на всички стаи гледаха на юг, а раздвижената архитектура на сградата даваше възможност за уединение на всичките ѝ гости. След като се настаниха Евгения седна на балкона и се отпусна като гледаше простиращата се подолу долина, която свършваше в зелените гористи родопски хълмове, затварящи хоризонта. Чистият боров въздух изпълваше цялото ѝ тяло и просветляваше мислите ѝ. След известно време тя се чу да казва: „Боже, къде попаднах само!“... Потопена в гледката Евгения леко трепна от звука на тъпаните и зурните на башибозука, който ѝ се стори, че чува иззад хълмовете, но после тръсна глава, за да излезе от филма и си каза, че това е било преди сто и четиридесет години... Бавно стана и влезе в стаята да поработи малко преди вечеря докато другите се поразходят и разгледат наоколо.

Евгения отвори лаптопа и започна внимателно да разглежда последните сканирани документи от Османския архив и превода им от осmano-турски. Потънала в работата си тя усети как мирисът на дъжд изпълва стаята през открехнатата балконска врата. Нотева погледна през прозореца и видя тънките дъждовни струи в светлината на градинската лампа. Хълмовете вече бяха потънали в мъгла и едва се очертаваха в падащата тъмнина. Евгения внимателно огледа маршрута за следващия ден до малкото планинско село, където в сградата на затвореното училище се съхраняваха все още необработените части на Османския архив, за което знаеха само няколко човека. Канев беше успял да получи специално разрешение за включване на двама сътрудници от

---

⁶ Виж трилогията „Тайните на старата вила“.

неговия екип като в замяна беше предложил да пътуват със служебен джип. В екипа освен Нотева бяха и една специалистка от Националната библиотека, както и експертът по османо-турски и персийски език, който беше приел да им помогне с голямо вълнение, че ще може да се докосне до оригинални османски документи.

Когато на другия ден петимата влязоха в селото и джипът спря пред кметството те видяха недалеч сградата на училището, в което се съхраняваше архива. Влязоха при кмета, за да го уведомят за посещенията си и да му покажат разрешението от министерството и се изненадаха като видяха, че това е съвсем млад, но видимо отговорен човек. Той ги посрещна сдържано и поиска документите им, въпреки че беше предупреден за посещенията им. След като прегледа разрешението и погледна документите той ги поведе към училището. Щом стигнаха там кметът извади изпод ризата си една верижка с няколко ключа и отвори дворната врата с единия от тях. Хората от екипа се спогледаха и младежът тихо обясни:

- Тези книжа са ми голяма грижа и затова нося ключовете с мен денонощно... По едно време чух, че някакви чужди хора разпитвали за тях и оттогава съм не ме лови... Обаждах се в София, а те ми викат „Кмете, не се бой“... Да, ама документите са тук, а София е далече... Е, те специалистите идват от време навреме да вземат по нещо, но голяма част от книгите са още тук...

После той отвори с втория ключ вратата на училището и ги поведе към една от класните стаи с метална решетъчна врата с голям катинар. Кметът отключи и вътрешната врата, върху която беше залепен знакът на охранителна фирма и като влезе бързо набра кода за изключване на алармата. Покани гостите да влязат и те видяха няколко реда сковани от дъски стелажи с наредени дървени сандъци, в които бяха поставени старите чували от зебло с книги, а под всеки от тях имаше залепени надписи на български език. От стаята лъхаше на дезинфектант, който обикновено ползваха в лабораторията на Националната библиотека, когато им се налагаше да работят с толкова стари документи. Явно някой беше се погрижил за първичната обработка и на тези чували с книги.

- Това е! – каза кметът и добави: - Добре, че от София плащат за алармата, че то иначе само господ може да ги опази тези книги...

После кметът свали верижката с ключовете от врата си и я подаде на Евгения Нотева заедно с едно листче, на което беше написал кода за алармата и тихо ѝ каза с въздишка на облекчение:

- Сега Вие носите отговорността... Поне докато сте тук...

Кметът тръгна да излиза, но се сети и се обърна към Нотева, която като музееен работник явно будеше доверие и ѝ продиктува номера на телефона си като ѝ каза:

- Звънете по всяко време. Аз ще съм наблизо. И лека работа!

И вече на вратата кметът се обърна и каза:

- Между другото освен нашите специалисти, които идват в архива, тук са били и чужденци. От дядо си, който беше учител в училището, съм чувал, че неговият баща – също учител, е казал че през тридесетте и четиридесетте години тук са идвали немски учени и са търсели нещо, но дали са намерили май никой не знае...

И кметът си тръгна пред изумените очи на хората от екипа на Канев. В този момент се чу гласът на възрастния експерт:

- Чувал съм от колеги, че немските експерти са търсели стари текстове от тракийско време и информация за находженията на тракийски светилища и християнски манастири от първите години след падането ни под турско робство. Вероятно са търсели и нещо свързано с богомилите, но не са имали много време и са взели само няколко книги от най-старите. Дали е имало нещо важно в тях ние не знаем, защото това все пак е архив на финансовата служба на Османската империя. Имало ли е и други неща, можем само да предполагаме... А според мен по-вероятно е да са се интересували от финансовите постъпления от добива на злато в Родопите, за които се споменава в някои от преведените вече текстове.

Евгения се замисли върху думите му, защото си спомни, че беше срещала информация за тези посещения в немския архив на д-р Ото Майер, намерен в тайното скривалище в старата вила в София и сега направи връзка. В една шифрограма се говореше за идването на експедиция от немски експерти в България и посещението им в Родопите. Там се споменаваше и за едно родопско село, в чието училище се съхранявал някакъв наскоро получен от Турция архив.

- Сега вече ми е ясно за какво се говореше в архива от старата вила – промърмори си Евгения и другите я погледнаха учудено.

Евгения забеляза реакцията на колегите си и като махна с ръка, че не е нищо важно, продължи да си мисли наум: „Вероятно д-р Ханс Майер от фондация „Нова енергия” в Кьолн има информация затова от баща си. При удобен случай ще го попитам или по-добре първо да кажа на Канев като шеф на Агенцията, когато му докладвам за Османския архив.

Като благодариха на кмета експертите поставиха ръкавици и маски и започнаха внимателно да разглеждат първия чувал с книги, под които имаше датировка XIV - XV век. Много внимателно те извадиха книгите и ги наредиха на голямата маса, поставена пред старата черна дъска. Възрастният експерт извади голяма лупа от чантата си и внимателно започна да разглежда с вълнение първата книга с поразени от времето корици, но със добре запазени вътрешни страници. Евгения също трудно сдържаше вълнението си от случващото се докато служителката на Националната библиотека подготвяше опис на книгите. Криминолозите правеха снимки наоколо и се вълнуваха не по-малко от тях и Нотева, защото имаха усещането, че са се върнали векове назад във времето.

На експерта по арабски и старотурски му отне няколко часа, за да установи характера на документите от първия чувал. Накрая той каза, че това са регистри от началото на XV век с описания на наличните сгради, брой население и животни в различни селища. Той посочи една от книгите и каза, че тук е информацията за Търновград и селищата около него като на първо място са данните за Арбанаси⁷. После добави:

- Интересно е че в последните книги, които са от малко по-късен период е и информацията за селищата в Средна гора край Авраталан⁸ – днешна Копривщица. Явно са виждали някаква връзка между Търновград и Копривщица, която всъщност както твърдят някои легенди е възникнала след неговото падане. Чувал съм твърдения, че много боляри и търговци със семействата си, както и елитните войкови части – стрелците, са намерили убежище високо в Средна гора, което между другото обяснява градския дух на Копривщицата и на селищата около нея, както и опитът им в международната търговия. Тук в тази книга например има информация за манастир от XIV век край средногорското селище Стрелъч-град. За този манастир не съм чувал никога, може би защото е бил заличен по-късно... Интересно какво ли има в останките от неговите основи... Може да има интересни знаци, указващи пътя към истинския храм...

Възрастният експерт продължаваше да дълбае в историята със своите предположения, докато криминолозите и Нотева се спогледаха с изненада и почти в един глас попитаха:

- А пише ли къде точно се намира този манастир?

Експертът ги погледна стреснато, защото се беше отнесъл далеч в миналото и като тръсна глава каза:

- Тук пише, че е в землището на селище Стрелъч-град под Копривщица, в планината над което има много групи от камъни, които напомнят фигури на хора и животни, а в селището има топли извори.

После като клатеше глава добави:

- Да им се чудиш как в онези векове са правили точни описания на особеностите на всяко селище. Мога само да предполагам какви регистри са имали и българските царе за събиране на налозите, но кой знае къде са и дали въобще можем да си мечтаем, че са били скрити някъде и оцеляли до наши дни. А нищо чудно да са в архивите в Истанбул...

---

⁷ Една от тезите, е че Арбанаси е заселено от български боляри, дошли със селяните си от най-западните краища, след бляскавата победа на Иван Асен II при Клокотница на 9 март 1230 г., когато той завзема и Арбанашката земя. През Средновековието българите са наричали Албания „Арбанашка земя“.

⁸ Авраталан – турското наименование на Копривщица, което означава „женско поле“.

Нотева погледна към криминолозите и като видя и тяхното учудване извади телефона си и тръгна към коридора. Тя набра номера на Канев и накратко го информира за наученото в родопското село.

След като затвори телефона Канев си помисли: „Имам усещането, че някой ни насочва по следите на експедициите на немските специалисти от тридесете години у нас. Сякаш искат да намерим нещо...”

В наши дни

Флорентинските улици бяха изпълнени с туристи в спортни дрехи с раници и бутилка минерална вода в ръка. Юлската жега беше напекла каменните фасади на масивните дворци и къщи и това само влошаваше положението. Евгения Нотева и д-р Юлия Канева бяха решили да избягат от жегата в хладните салони на най-големия флорентински дворец - Палацо Пити⁹. Щом тръгнаха да излизат от грамадната сграда с фасада от големи кафеникави дялани каменни блокове те с облекчение видяха, че по небето са започнали да се събират обещаващи рошави тъмни облаци. Тръгнаха надолу по улицата към Понте Векио¹⁰ - Старият мост, изграден над най-тесната част на река Арно. Зашеметени от жегата те с радост усетиха по лицата си първите дъждовни капки и побързаха да се скрият в една малка уличка, където стрехите на къщите от двете й страни почти се допираха.

- Е, това ще ни дойде добре... – каза Юлия докато избърсваше лицето си с тънкия шал, който винаги тосеше в чантата си.

- О, да, вечерта поне ще е малко по-прохладна... А за днес ни остана да видим Старата аптека на църквата „Санта Мария Новела”¹¹... Я да видя на картата – каза Евгения като се пхна в нишата на една витрина и разпери картата като я пазеше с тялото си от дъжда.

След малко тя намери църквата и каза:

- А, тя не е далече, но мисля, че самата аптека не е в сградата на църквата, а се намира на съседна улица.

Двете стояха в сушината на флорентинските стрехи и чакаха търпеливо дъжда да спре или поне да намали, за да тръгнат към магическата стара аптека, която Евгения беше включила в една приказка „Магическата пътека”, специално измислена за нейната внучка Ния. Тя си спомни как Ния беше видяла от балкона на хола й една пътека, която минаваше през съседния все още незастроен покрит с трева парцел, скриваше се в буйните храсти от градината на една изоставена къща и излизаше на съседната улица. В захлас Ния я попита:

⁹ <http://www.cities-of-europe.com/palazzo-pitti-florence-italy/>

¹⁰ <http://www.cities-of-europe.com/ponte-vechio-florence-italy/>

¹¹ <https://florence.anilex.com/2011/11/23/%D0%B4%D0%B5%D0%BD-3/>

- Бабо, къде води тая пътека?

- Тази пътека, Нийче, е магическа и води към къщата на един стар магьосник, който прави лекарства от билки и парфюми от цветята, които отглежда в градината си.

Ния я погледна с маслинените си очи с дълги мъгли и каза:

- И? И какво прави този магьосник? Разкажи ми, бабо, моля те!

Евгения започна да си измисля приказка:

„Този магьосник имал малка къща с градина, в която никак не обичал някой да влиза и затова всички го мислели за лош, защото се карал на децата, които понякога прескачали оградата ѝ от любопитство. Един ден по малката пътека, която водела към къщата, се появила млада жена, която водела за ръка седем-осем годишно момиченце с красива бяла рокля с големи червени макове с презрамки.”

- И аз имам такава – каза Ния.

- Да, подарих ти я за рождения ден – каза баба ѝ и продължи да разказва.

„Момиченцето попитало майка си:

- Мамо, каква е тая пътека? Тук е много тихо и мирише на цветя.

- Да, мило, това е магическата пътека, която води до къщата на един магьосник - майстор Боян. Ние отиваме при него, за да ни покаже как прави отвари от билки.

Двете продължили по „магическата” пътека, която изведнъж свършила пред голяма дървена врата с камбанка. Майката дръпнала въженцето и някъде вътре в къщата се чул звън. Врата се отворила и отвътре излязъл един възрастен човек, препасан с престилка, от която се носели най-различни ухания на цветя, билки и плодове. Майсторът ги погледнал строго, но маслинените очи на малкото момиченце, го накарали малко да смегчи тона си:

- Винаги съм казвал да не ме безкопокоят, когато работя!

- Прощавайте, майсторе, но много бих искала да ни покажете Вашата работилница за отвари и парфюми. Дъщеря ми е малка, но много се интересува от цветята и за какво служат освен за красота.

Майсторът я погледнал строго с готовност да я отпрати, но ясните маслиненни очи на детето пак го накарали да се смегчи и неочаквано за самия себе си да каже:

- Ами, какво да ви правя, щом настоявате... – казал той и се отдръпнал от вратата, за да им направи път.

Майката и момиченцето влезли в една голяма стая с дървени рафтове по стените, пълни с малки и големи шишета и бурканчета. В средата на изпълнената с множество цветни миризми стая имало голяма дървена маса със стъкленници и един спиртник, над който била поставена стъклена колба със къкреща жълтеникава течност,

от която се носел приятния мирис на лавандула. В голямо порцеланово хаванче имало счукани дъхави билки, а на големи дъски били подредени сушени цветя и плодове.

Момиченцето гледало омаяно наоколо и дърпало майка си за ръка:

- Мамо, мамо, виж, какви шишенца... Мамо, виж какво бурканче...

Майсторът се засмял под мустак и като взел едно високо столче вдигнал момиченцето и го поставил близо до масата. После взел една стъкленица и сложил в нея от сушените цветя и плодове, добавил вода и леко я разклатил. После махнал стъкленицата с лавандулата и поставил тази с цветята. След няколко минути сместа в колбата завряла, а майсторът добавил различни течности от малки кафяви шишенца. Миришело много хубаво и когато отварата било готова майсторът я прецедил и я оставил да изстине. Показвал на майката и момиченцето различни билки сушени билки, а после завел двете в градината и им показал как изглеждат те, когато са още живи. Когато си тръгвали майсторът сипал изстиналата отвара в едно шишенце и я дал на майката:

- От тази отвара ще давате по една лъжичка три пъти на ден, когато момиченцето има кашлица.

- Много благодаря, майсторе! Мога ли пак да я доведа?

- Да, можете! Тя усеща цветята и от нея ще излезе билкарка...

И така години наред майката водела всяка седмица момиченцето при майстор Боян. Той я научил на много неща – да познава билките и цветята, да знае коя за какво служи и да приготвя отвари, масла и мехлеми.

Момиченцето пораснало, станало красива девойка и един ден майстор Боян й казал:

- Ти научи много неща тук, моето момиче, но е време да отидеш при моите приятели от старата манастирска аптека във Флоренция, за да им занесеш няколко мостри от нашите нови масла и да постоиш при тях, за да те научат как да приготвяш техните рецепти. Аз вече съм стар и не мога да пътувам, но ти можеш. Кажи на майка ти и ако тя е съгласна, то се стягай за път, а аз ще пиша на старите си приятели, с които от години си разменяме нови рецепти.

- Благодаря, майсторе! Веднага ще кажа на мама, която сигурно с радост ще се съгласи. Та нали тя ме доведе тук!

Разбира се, че майката се съгласила и девойката заминала за Флоренция. Пристигнала на гарата и бързо се отправила към църквата „Санта Мария Новела“, която се намирала недалеч. През цялото време тя имала усещането, че вече е била тук и може би зарадо това толкова бързо намерила аптеката. Влязла в красивия салон със стъклени шкафове и голяма маса с множество мостри по нея, зад която стояла изискана жена на възраст. Жената я погледнала въпросително и момичето като поздравило и

подало писмо от майстор Боян. Тя го отворила и след като го прочела излязла иззад масата и много любедно поздравила момичето на френски с „Добре дошла, мила моя Ния! Чакахме те!“. Момичето много се зарадвало и заговорило на френски, нали все пак била ученичка във френската гимназия в София:

- Моля приемете поздравите на майстор Боян!

ГЛАВА ПЕТА

Майстор Боян вдигна глава, остави стъклените на тезгяха и се заслуша в гръмотевичните гърмежи на приближаващата буря. Потракването на капациите на прозорците, които Ния сладко описваше като „врати за прозорци“, го накара да излезе на верандата и да погледне небето. Тъмните облаци се задаваха откъм запад и напредваха учудващо бързо. Майсторът слезе по широкото стълбище, което водеше от верандата направо в градината и започна да разтяга нагънатите в края на всеки ред с цветя и билки платнища. Поставяше специалните отвори на платнищата на върховете на дървените колове и накрая затягаше усуканите върви. Скоро всички лехи бяха покрити и растенията защитени от приждания дъжд, който ако се съдеше по чернотата на облациите със сигурност носеше и град.

Майсторът се качи на закритата веранда, взе пухкавото одяло от люлеещия се стол и като се загърна с него седна на сушина, за да гледа природния спектакъл. Дъждът връхлетя и намокри за секунди всичко наоколо. Платнищата леко увиснаха от насъбралата се вода и скоро съвсем побеляха от едрите късове град, които със силата на земното притегляне се блъскаха в тях. Майстор Боян гледеше как цветята и билките се огъват от вятъра и корените им попиват дъждовната вода, но беше спокоен, че те са недостижими за града под брезентовите платнища. При едно от своите пътувания из Тоскана той беше видял как италианските винопроизводители пазят лозята си с прозрачни мрежи и щом се върна у дома извика майстори да направят подвижни платнища за защита на цветната му градина. Дъждът се поуспокои и сега приспивно валеше след като беше разтоварил ледените късове. Майстор Боян седеше в люлеещия се стол, гледеше падането на дъждовните капки и постепенно се унесе в дрямка. Пред очите му се яви една светлоока жена в бяла дреха с венец от дъхави билки върху русите си коси с меден отблясък, която му махаше да я последва в гората зад нея. Вървяха по една пътека, осветена тук там от слънчеви лъчи и стигнаха до малка колиба. Пред нея имаше огнище, на което в котле се варяха китки от билки и миришеше на лавандула. Щом стигнаха колибата жената му подаде една стара книга и му посочи къде да я отвори. Върху листа имаше изписани странни букви и изрисувани картини с цветя и билки, които сякаш оживяха щом ги погледна и започнаха да му шепнат странни думи... Жената му каза:

- Сега вече ти ще пазиш книгата...

Слава Славчева

- Защо аз?

- Защото знаеш... След време ти ще я предаеш на друг знаещ и така тя ще живее вечно... Пази я!

Звънът на камбанката на входната врата извади майстор Боян от вълшебната дрямка. Той отвори очи, огледа се наоколо за жената в бяла дреха и старата книга и като се разбуди съвсем си каза:

- Да, пак тези странни сънища... А сега е време за урока на Ния... Нищо не го плаши туй дете – нито дъжд, нито град...

∞

Секретарката на Канев, шефът на Агенцията, влезе в кабинета и тихо каза:

- Прощавайте, че Ви прекъсвам, но се обажда един човек, който се представи като майстор Боян и иска да говори с Вас.

Канев я погледно изненадано:

- Майстор Боян ли?

- Да, така каза..

- Свържете ме... Майстор Боян, откога не съм го чувал...

Секретарката излезе и след миг телефонът на бюрото иззвъня. Канев вдигна и чу плътния глас на майстор Боян:

- Здравей, Митко!

- Здравей, бай Бояне! Не сме се чували отдавна! Как се сети?

- Трябва да те видя за малко... Случи се нещо интересно и имам нужда от твоята помощ... професионална помощ.

- Добре... Кога е удобно да мина да те видя? Довечера жена ми е на балет, така че ще дойда към 7 часа. Става ли?

- Ще те чакам, момче – каза майстор Боян и затвори телефона.

Канев сложи слушалката и спомените се развихриха в главата му. Като момчета често играеха до къщата на бай Боян и топката им влизаше в градината му. Той им я връщаше, но им се поскарваше. Един ден бай Боян го нямаше и топката остана в градината. Митко прескочи оградата и попадна в друг свят – на билки и цветя и докато

Слава Славчева

се оглеждаше за топката бай Боян се върна от пазара и му тегли едно „конско”, че ще му изпогази градината, но накрая му върна топката. После започна нарочно да ходи при билкаря, защото му стана интересно и постепенно се сприятелиха, но след време той отиде да учи в чужбина и не го беше виждал оттогава. Много години минаха и сега това обаждане...

Звънът на камбанката се разнесе далече вътре в къщата и след малко се чуха стъпките на бай Боян. Вратата се отвори и побелелият, но все още запазен висок човек го покани да влезе през портата и после сърдечно се ръкува с Канев.

- Бай Бояне, ти изглеждаш много добре... Тези билки май наистина са чудодейни...

- А ти си станал мъж... Помня те още като момче – слаб и мълчалив, а гледай сега какъв си станал... Хубавец!

Двамата стари приятели влязоха в хола, а оттам на верандата с прекрасна гледка към Витоша и вълшебната градина на билкаря. Докато Канев се настани бай Боян донесе кана със сироп с подрънкващи ледени късчета и разля във високи стъклени чаши с думите:

- По моя рецепта е, а и ти си с кола и затова не ти предлагам друго...

Канев отпи и вкусът на плодове и билки погали небцето му по един особено приятен начин.

- Какво е това? Не си спомням да съм пил такъв сок...

- Специален е, но рецептата е тайна – като тази на Кока-кола – засмя се майстор Боян.

- Та, какво се е случило? – попита Канев докато видимо се наслаждаваше на сока.

- Ще ти разкажа една история, която звучи малко невероятно, но е истина... – каза тихо майстор Боян. Отпи от сока и продължи:

- Баща ми е беше аптекар. Учил е фармация в Италия и после е специализирал в Германия. Изборът му да стане аптекар не е бил случаен. В рода ни от векове са се занимавали с билки и лечение на всякакви болести. Професията, както и името Боян се предават през вековете.

- Като ти разказах тази история мисля, че това е причината в дома ми да са влизали крадци, които са откраднали няколко стари книги, но не са намерили най-важното - преведените текстове на рецепти от трайкийско време...

Канев помълча известно време и накаря каза:

- Много интересно как това се е запазило през толкова много векове...

- Явно моите предци са имали усет за мисията си и са пазили ревниво тези книги и са ги предавали от поколение на поколение.

Канев си тръгна от къщата на майстор Боян по тъмно. Вървеше по тротоара покрай оградата, когато дъждовните капки започнаха да падат тежко по все още топлия асфалт. Докато се качваше в колата, паркирана през две преки, на Канев му се стори, че в дъното на улицата забелязва тъмната кола, която го беше следвала по пътя дотук. Леко се впрегна, но после си каза, че така е по-добре, защото сега беше сигурен, че премиерът му няма доверие, което направо си беше комплимент. Явно, че след опита да подаде оставка и отказа на премиера да я приеме, ще трябва да внимава повече. А после си каза: „Ами ако не са неговите хора, а са други?“ Докато шофираше в дъжда Канев си мислеше: „Ще трябва да проверя някои неща и да говоря с Недев“.

∞

Небето над София се раздираше от светкавици, които осветяваха Витоша и я правеха да изглежда много по-голяма и надвиснала заплашително над града. Канев караше към южните квартали на София, където вече го очакваха. Интелигентното му лице беше замислено и леко уморено от дългия ден в Агенцията, от която явно трудно щеше да се отърве. Различни комбинации се въртяха в главата му във връзка със задачите от последната седмица и затова се надяваше, че един разговор с неговия бивш колега Недев щеше да му се отрази добре. Аналитичният ум на Недев и познанията му в различни области го правеха незаменим съветник и отличен събеседник. След историята със старата вила, свързана с тайните проекти на Райха, те стананаха по-близки и често обсъждаха различни професионални въпроси. Тази вечер Канев позвъня и каза, че ще намине, а Недев отговори кратко: „Ще те чакам!“.

Вратата се отвори както обикновено още преди позвъняването и Недев покани с жест Канев да влезе в офиса му. След като оставиха телефоните си в касата в далечния ъгъл на кабинета на Недев двамата се настанаха удобно на креслата край масата със стъклен плот. Недев погледна въпросително към Канев и попита:

- Какво ново при теб?

- На пръв поглед няма нищо особено, но снощи получих съобщение от жена ми, която с Евгения е в Италия за кратка ваканция, че ще се наложи малко да поостанат, защото са попаднали на нещо интересно в една стара аптека във Флоренция.

- Старата аптека в църквата „Санта Мария Новела“...

- Ти си чувал за нея?

Слава Славчева

- Бил съм там преди години... Много специално място.. Не се учудвам, че е била в сферата на интересите на немците по време на войната...

- Какво й е толкова специалното на тази аптека, та чак немците са се интересували от нея?

- Когато бяхме там чух един екскурзовод да разказва на малка група възрастни немци, че по време на войната се носели слухове за тайните рецепти на старата аптека, събирани от цяла Европа и изпълнявани само по специална поръчка за високопоставени хора, за много високопоставени хора от онова време. Екскурзоводът замълча многозначително, което даде възможност на групата да схване за кого точно става въпрос.

- Е, какви са тези тайни рецепти? За вечна младост? – попита Канев заинтригувано.

- Топло, топло, много топло...

∞

В затрупания с книги кабинет на професор Димов около голямата полирана маса четиримата сякаш свещенодействаха. Щом влязоха в кабинета проф. Даскалова представи гостите на високия лекозапочнал да побелява професор със спокойни интелигентни кафяви очи:

- Професор Димов това е моята приятелка госпожа Нотева – бивша колежка от националния музей и господин Боян Попов – фармацевт, за които говорихме вчера.

Професорът се ръкува с гостите и ги покани да седнат край голямата заседателна маса.

Евгения Нотева започна разговора с думите:

- Професор Димов, благодаря че ни приехте и поздравления за скорошните открития на Вашата експедиция.

- Благодаря! Ние сме още в началото, но резултатите са обещаващи... – отговори проф. Димов и една лека усмивка мина през иначе сериозното му лице.

- Тези резултати са причината да поискаме тази среща – продължи Нотева. – Господин Попов или както е по-известен – майстор Боян ще ви разкаже една много стара история, чийто следи стигат и до наши дни.

Нотева се обърна към майстор Боян с любезна подканяща усмивка.

Майстор Боян поглади посивялата си добре поддържана брада и мълчаливо извади от чантата си една кутия от тъмно дърво с метална закопчалка. Преди да я отвори той бръкна отново в чантата си и извади четири чифта сини тънки хирургически ръкавици и мълчаливо ги подаде на седящите около масата, които го гледаха с все по-нарастващо любопитство. След като си сложи ръкавиците майстор Боян отвори кутията и извади от нея правоъгълен предмет, увит в меко черно кадифе. Постави го в средата на масата и много внимателно разгърна краищата на кадифяната кърпа. Пред изпълнените с любопитство очи на двамата професори и Евгения се окри потъмняла от времето корица на много стара книга.

Професор Димов посегна към книгата, но в последния момент се спря и попита майстор Боян:

- Мога ли да погледна?

Майсторът кимна утвърдително и останалите трима като по команда си сложиха ръкавиците. Професор Даскалова едва сдържаше вълнението си при вида на тази стара реликва. Докато професор Димов разглеждаше с изключително внимание книгата майстор Боян започна да разказва историята ѝ с дълбокия си, но същевременно омекотен глас:

- Аз съм издънка от стар копривщенски род, близък с рода Палавееви, от който е благодетелят на Копривщица – хаджи Ненчо Палавеев. В нашия род е имало заможни хора, които са пращали децата си да учат медицина и фармация в Робърт колеж и по Европата. Но още преди това в рода е имало няколко поколения лечители или както им викали билкари, които лекували хората по разни стари рецепти, които никой не знаел откъде са се появили, защото лечителите ги пазили в тайна и ги предали само на способни деца от техния род, които те отрано започвали да обучават. Една от първите специарии в България по време на Възраждането е открита именно в Копривщица от мой пра-пра-пра-дядо. Моята прабаба ми разказваше, че е чувала от нейната прабаба, че копривщенци са царски хора, които са успяли да се спасят при падането на Търновград и да се скрият далече в буковите гори на планината откъм южната страна на Хемус, както се е казвала тогава Стара планина. Оттам те донесли със себе си най-ценното – децата си и книги, които успяли да спасят от Патриаршеската църква и от църквата „Свети Димитър”, както и от близките манастири. По-късно част от тези книги са били пренесени в Рилския манастир или са попаднали в ръцете на английските търсачи на културни ценности, които са се подвизавали по нашите земи с благословията на Високата порта¹².

- Много артефакти от нашите земи можете да видите в Британския музей – промърмори проф. Даскалова – с обяснението, че благодарение на това, че са пренесени там, те са се запазили за човечеството.

---

¹² Диванът на Османската империя, в който се изработва държавната политика.

- Освен това тези книги са били обект на интерес и от немска експедиция от трийсетте години на миналия век, която е посетила България в търсене на специални енергийни места, както и на рецептата за безсмъртие. Твърдяло се в немските окултни среди, че траките са владеели познания на древните атланти за удължаване на човешкия живот. Проблемът е бил в неразгаданата тракийска писменост, за която някои твърдят, че изобщо не е съществувала, но Вие, професор Димов, съвсем наскоро опровергахте с Вашите открития. Откъде идват тези твърдения за способностите на траките не се знае, но са правени предположения от запознати хора, че това е информация, получена от други цивилизации чрез така наречените „конткатори“.

Майстор Боян замълча за малко и после продължи:

- Но да се върнем на тази книга, която е истинско чудо, че се е запазила през тези бурни времена. Според мен тази книга е препис на стари тракийски текстове, които вероятно са били свързани с лечението на хора, защото е била специално съхранявана в нашия род, въпреки че в един момент е станала недостъпна за лечителите поради вероятна загуба на ключа за нейното разчитане. Информацията за лечението е била запазена чрез устни предания и практически обучения от поколение на поколение.

Професор Димов помълча и после каза:

- Ще видим какво може да направим с нашите възможности и ако е необходимо може да се обърнем към Компютърната библиотека за древни езици¹³ в Израел за съдействие и консултации

∞

Надвесен на разпънатата карта на местностите край средногорското градче Димитър Канев чу първите дъждовни капки по терасата на дневната и вдигна глава. Облаците бяха слезли съвсем ниско и обгръщаха градчето с влажната си прегръдка. Дъждът постепенно се усилваше и обещавахе да продължи през цялата нощ. Канев обичаше да се разхожда в дъжда и затова бързо се облече, намери гумените си ботуши в шкафа и като взе един голям рекламен чадър пое в дъждовната вечер по малките улички към църквата. Тишината и миризмата на варено сладко изпълваше дворовете и само тук-там се виждаше светлина в прозорците. Църквата се открояваше в настъпващата тъмнина с гордия си каменен силует.

Докато се движеше по улиците и вдъхваше есенните миризми Канев не можеше да се отърве от натрапчивата мисъл, която се беше породила в главата му докато разглеждаше картата на местностите, разположени по склоновете на планината с

---

¹³ Компютърна библиотека за древни езици в Израел - https://www.blitz.bg/obshtestvo/intervyu/fenoment-elisaveta-loginova-khitler-smyat-al-tsarichina-za-sveshchen-graal_news612402.html

обозначени каменни групи: „Тези камъни наистина ли случайно са разположени така?“. В този момент през облаците проблесна светкавица, която освети църквата, а силуетът ѝ се отпечати на небето. Не след дълго над сгушеното в дъжда градче се разнесе и тътенът на гръмотевица...

Неусетно Канев се озова пред вратата на църквата, която беше леко открехната и се отвори без скърцане. Прибра чадъра, остави го до врата и бавно се насочи към олтара в слабоосветената църква под шума на потропващите по стъклата на прозорците дъждовни капки. Когато приближи Канев видя, че завесата към олтара е дръпната и оттам идваше слаба светлина, която осветяваше проснатия по очи на земята отец Иван.

Наведе се, притисна с два пръста сънната артерия на попа и след като усети слабия пулс Канев бързо извади телефона си и набра 112. В момента, когато започна да говори с операторката, той чу стъпки откъм вратата на църквата и видя как два тъмни силуета излизат на бегом през двора и потъват в мрака.

∞

Д-р Майер внимателно разглеждаше останките от архива на експедицията в България и от експериментите, които бяха направени по-късно, за въздействие със звук върху различни групи хора или по-точно военнопленници. За съжаление не всичко беше запазено и вероятно части от архива бяха попаднали в ръцете на победителите от войната – руснаци, англичани и американци. Д-р Майер се замисли върху думите на професор Флетчър, който след като беше споменал за аудиозаписите от немската експедиция със сигурност разполагаше и с информация за експериментите, проведени с тях по-късно върху английски и руски военнопленници. Д-р Майер си каза: „Да, ще трябва да се пазарим с професор Флетчър, но въсшност бих могъл да помоля Евгения да поговори с г-жа Николаева за информация в руските военни архиви... Да, ще ѝ позвъня днес вечерта.“

ГЛАВА ДЕВЕТА

Министър-председателят слушаше внимателно думите на американския посланик, който се беше разположил в креслото в неговия кабинет и използваше езика на басните като цитираше Сун Дзъ:

„Да поставиш юзди на способен генерал и същевременно да искаш от него да покори хитър противник е все едно да вържеш Черната хрътка на Хан и да я накараш да хваща бързи зайци. Къде е разликата?“¹⁴

Разговорът касаеше оставката на шефът на Агенцията, за която се беше разчуло и посланикът беше поискал среща с мотив, че тази оставка има и голямо значение за сигурността в региона, а оттам и за сложната международна обстановка.

---

¹⁴ Изкуството на войната – Сун Дзъ